

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **J. M.**, zastoupený Mgr. Kateřinou Všetíčkovou, advokátkou se sídlem Kladská 1489/5, Praha, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky, Vazební věznice a ústav pro výkon zabezpečovací detence Brno**, se sídlem Jihlavská 12, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 2. 2023, č. j. 55 A 16/2022-121,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce advokátce Mgr. Kateřině Všetíčkové **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 11 387 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobce se před Krajským soudem v Brně (dále též „krajský soud“) domáhal žalobou ochrany před nezákonným zásahem spočívajícím v jeho umístění v průběhu jeho eskorty dočasně do cel (na zhruba jednu hodinu), které nejsou opatřeny piktogramy zákazu kouření, přičemž je v nich vystaven pasivnímu kouření a současně jejich sanitární vybavení je

nedůstojné, případně nefunkční. Krajský soud část žaloby odmítl pro opožděnost a zbývající část žaloby shledal nedůvodnou.

II.

[2] Krajský soud žalobu odmítl pro opožděnost v rozsahu jednotlivých žalobcem specifikovaných dnů (vyjma zásahů, k nimž mělo dojít 20. 8. 2020, 6. 5., 13. 5., 17. 6. a 24. 6. 2021), neboť ve všech případech uplynula subjektivní i objektivní lhůta k podání žaloby. Vystavení žalobce pasivnímu kouření (včetně absence piktogramu zákazu kouření) či nedůstojnému a nefunkčnímu hygienickému zařízení v žalobcem konkrétně uvedené dny v letech 2014 – 2021 je třeba bez pochyby považovat za jednorázové zásahy. Pro úplnost dodal, že žaloba byla v této části též nepřijatelná ve smyslu § 85 s. ř. s., neboť žalobce v případě těchto individuálních zásahů nevyčerpal jiný prostředek nápravy, jímž je podání odsouzeného žádající příslušné státní zastupitelství o dozor podle § 16a odst. 5 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství a žádost o přezkoumání způsobu vyřízení tohoto podání u nejbližšího vyššího státního zastupitelství podle § 16a odst. 7 téhož zákona ve spojení s § 78 odst. 2 písm. a) zákona o výkonu trestu odnětí svobody (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 As 350/2020-36). Zbývající část žaloby s ohledem na závěry Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 22. 8. 2022, č. j. 5 As 257/2020-93, považoval za včasnou a přípustnou. V ní se žalobce domáhal ochrany před trvajícím zásahem spočívajícím v tom, že je v rámci eskort od roku 2014 umisťován žalovanou do cel Sběrného a eskortního střediska žalované (dále též „eskortní cela“), v nichž není piktogram zákazu kouření a v nichž je vystaven pasivnímu kouření a nehumánnímu zacházení spočívajícímu v nedůstojném a nefunkčním hygienickém vybavení. Současně žádal, aby soud žalované zakázal do budoucna v tomto zásahu pokračovat, a tvrdil, že hrozí jeho opakování.

[3] K první části žaloby krajský soud uvedl, že zákonná povinnost umístit piktogram zákazu kouření stíhá pouze vlastníky či provozovatele prostorů, které jsou vyjmenovány v § 8 odst. 1 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, v nichž je kouření zákonem zakázáno. Mezi těmito prostory nejsou uvedeny prostory věznice či prostory cel ve věznici a ředitel není povinen tyto prostory označovat piktogramem zákazu kouření. Pokud tedy eskortní cely nebyly těmito piktogramy označeny, nejednalo se o porušení zákona, a tím spíše ani o nezákonný zásah proti žalobci.

[4] Stran námitky pasivního kouření krajský soud uvedl, že k porušení ústavně zaručených práv vězně na zachování tělesné integrity může dojít v případech, kdy je vězeň – nekuřák přes svou stížnost (příp. žádost) nucen sdílet prostory s kuřáky. Současně se však musí jednat o situaci, kdy je vězeň vystaven pasivnímu kouření soustavně a dlouhodobě a/nebo trpí vážnou nemocí, jejíž průběh je dle lékařských zpráv pasivním kouřením zhoršován. K nezákonnému zásahu by tak mohlo dojít v situaci, kdy by vystavení vězně pasivnímu kouření mělo za následek „nezachování“ jeho zdraví, tj. porušení § 2 odst. 2 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících

pokračování

zákonů (dále jen „ZVTOS“). Krajský soud shrnul, že zákaz kouření na eskortních celách žalované je zajištěn legislativně i v prováděcích předpisech a jejich dodržování je nepravidelně kontrolováno příslušníky vězeňské služby. V případě porušení zákazu kouření je možné přivolat příslušníka Vězeňské služby a celu vyvětrat. Tato skutečnost významně odlišuje případ žalobce od případů řešených Evropským soudem pro lidská práva. Přihlédl i k tomu, že žalobce byl této situaci vystaven jen několikrát do roka pouze na omezenou dobu. Krajský soud nemá za to, že by eventuální krátkodobé vystavení cigaretovému dýmu výrazně zhoršovalo žalobcův zdravotní stav, aby se dalo hovořit o nezákonném zásahu.

[5] K námitce nedůstojného a nefunkčního hygienického zařízení krajský soud uvedl, že případným nezákonným zásahem nemůže být pouhý fakt, že sanitární zařízení je špinavé nebo nefunkční, ale skutečnost, že vězeňská služba tento stav v rozumné době neodstranila. Obdobně jako u pasivního kouření je konstatování nezákonnosti zásahu podmíněno dosažením určité intenzity, tj. zda v důsledku jednání (či nekonání) vězeňské služby mohlo dojít k narušení důstojnosti či zdraví vězně ve smyslu § 2 ZVTOS. Na základě spisového materiálu a veškerých šetření dospěl k závěru, že ke dni rozhodování soudu žalobcem tvrzený zásah nepochybně netrvá. K zašpinění či nefunkčnosti toalety mohlo v minulosti dojít, nicméně nic nenasvědčuje tomu, že by žalovaná porušila svou povinnost uvést ji zpět do řádného stavu. Judikatura správních soudů zpravidla akceptuje požadavek určité minimální intenzity nezákonného postupu v hodnocení okolností konkrétní věci. Neshledal důvodnou ani námitku provedení sanitárního zařízení, neboť se jedná o typ sanitárního zařízení, který je snadno udržovatelný a méně náchylný k poškození. Stejně tak oddělení toalety pouze zástěnou s volným vchodem není nezákonným zásahem. Zdůraznil, že není úkolem správních soudů přezkoumávat nahodilé nepříjemnosti, k nimž při provozu věznice běžně dochází, a které může vězeň řešit okamžitě na místě.

III.

[6] Proti v záhlaví uvedenému rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s. Spatřuje nezákonnost v chybném posouzení běhu subjektivní lhůty k podání správní žaloby podle § 84 odst. 1 s. ř. s. Je přesvědčen, že po dobu, než je vydáno konečné rozhodnutí státního zastupitelství v rámci žádosti o dozor, subjektivní lhůta pro podání zásahové žaloby neběží. Ta počne běžet až ode dne doručení rozhodnutí státního zastupitelství. Odkazuje přitom na svá předchozí řízení o zásahových žalobách a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2013, č. j. 5 Aps 5/2013-24. V projednávané věci stěžovatel podal podnět krajskému státnímu zastupitelství evid. pod sp. zn. KDT 522/2021 i žádost o přezkoumání způsobu vyřízení tohoto podnětu evid. pod sp. zn. VDT 408/2022, přičemž obě podání byla odložena pro nedůvodnost. Krajský soud nesprávně vyhodnotil, čeho se tato podání týkají, pokud má za to, že se týkají trvajících zásahů, a žalobu, pokud se týká jednotlivých zásahů (dle pobytů v eskortní cele), odmítl. Touto přemírou formalismu a restrikce došlo k porušení práva na spravedlivý proces. Stěžovatel napadal nejen trvalý zásahy žalované, ale i jednotlivé konkrétní zásahy, které pro něj měly trvalý účinky. Nemohl vědět, že judikatura Ústavního soudu rozlišuje terminologicky jednorázové a trvalé následky, od čehož se odvozuje běh subjektivní lhůty pro samotné podání žaloby. Prostředek nápravy dle § 85 s. ř. s. tak byl vyčerpán i ve vztahu k jednotlivým zásahům. Subjektivní lhůta pro podání žaloby

v projednávané věci počala běžet dnem doručení vyřízeného opravného prostředku, tedy nejdříve dne 28. 6. 2022. Pokud tedy stěžovatel podal žalobu, resp. její doplnění o konkrétní zásahy, dne 19. 8. 2022, pak dodržel subjektivní dvouměsíční lhůtu minimálně pro zásahy ze dne 20. 8. 2020, 6. 5. 2021, 13. 5. 2021, 17. 6. 2021 a 24. 6. 2021. V tomto rozsahu by tedy žaloba neměla být odmítnuta pro opožděnost a měla by být znovu projednána.

[7] Dále uvádí, že ačkoliv je kouření na eskortních celách zakázáno, je praxí, že se na nich kouří propašované cigarety, dozorci toto tolerují a zcela ignorují možné negativní následky na zdraví ostatních eskortovaných vězňů. Pokud soud uzavřel, že v případě porušení zákazu kouření na eskortních celách je možné pomocí signalizačního tlačítka přivolat příslušníka vězeňské služby, tak v praxi by takové „udavačské“ jednání ze strany jednoho z eskortovaných vězňů mělo za následek šikanu. Nemělo by jít k jeho tíži, že žalovaná kontinuálně porušuje své povinnosti a dostatečně nehlídá dodržování zákazu kouření. V tomto ohledu považuje napadený rozsudek za nezákonný a nepřezkoumatelný. Trvá na tom, že při jeho umístění na eskortních celách nebyl na těchto umístěních piktogram zákazu kouření a dále trvá na tom, že sociální zařízení bylo často nefunkční, velmi zašpiněné a nebyla k dispozici tekoucí voda. Zásadně nesouhlasí, že by v rámci krátkodobých pobytů nemohlo dojít k výraznému zhoršení jeho zdravotního stavu v důsledku pasivního kouření.

[8] Považuje za nepřezkoumatelný závěr, že ačkoliv krajský soud výslovně uznává práva stěžovatele na důstojné a funkční hygienické zařízení, a současně uznává, že jedna fotografie sociálního zařízení pořízená státním zástupcem „má ke konstatování čistoty a hygieničnosti vskutku daleko“, nakonec uzavírá, že se nejedná o zásah, který by dosahoval intenzity porušení § 2 ZVTOS. Odůvodnění soudu pak není v souladu s jeho vysloveným závěrem. Z odůvodnění soudu se jeví, že vězněné osoby nemají stejná práva na důstojnost jako osoby, které jsou na svobodě. Jako nezákonný a diskriminační považuje závěr, že zásahy, které žalovaná stěžovateli opakovaně způsobila, lze označit jako „nahodilé nepříjemnosti“. Naopak tyto zásahy přesahují principy *de minimis*.

[9] S ohledem na shora uvedené navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek ve výroku I., a to konkrétně v rozsahu odmítnutí žaloby v části, v níž se žalobce domáhal určení, že se žalovaná dopustila nezákonných zásahů umístěním žalobce ve dnech 20. 8. 2020, 6. 5. 2021, 13. 5. 2021, 17. 6. 2021 do eskortní cely, a aby soud žalované zakázal do budoucna v těchto zásazích pokračovat a ve výroku II. v celém jeho rozsahu, zrušil a věc krajskému soudu vrátil k dalšímu řízení, popřípadě aby sám rozhodl o zrušení napadeného rozhodnutí.

[10] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

IV.

[11] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost není důvodná.

pokračování

[13] Nejvyšší správní soud se předně zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Pouze je-li napadený rozsudek přezkoumatelný, může Nejvyšší správní soud přistoupit k věcnému hodnocení uplatněných námitek. K tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů se v obecné rovině Nejvyšší správní soud mnohokrát vyjádřil (viz např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, nebo ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS). Má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvažil o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za lichou (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06 nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75).

[14] Stěžovatel k tvrzené nepřezkoumatelnosti namítá nedostatečné zdůvodnění závěrů, jak by měl postupovat v případě, že v eskortních celách nebude dodržován zákaz kouření. Stejně tak považuje za nepřezkoumatelný závěr, v němž sice krajský soud připouští, že dle podkladů ze správního spisu nebyla vždy dodržena dostatečná hygiena sociálního zařízení, avšak nakonec uzavírá, že se nejedná o zásah, který by dosahoval intenzity porušení § 2 ZVTOS. Zdejší soud zdůrazňuje, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). Subjektivní nesouhlas stěžovatele s důvody rozhodnutí proto nečiní rozhodnutí nepřezkoumatelným.

[15] Předně je třeba uvést, že se krajský soud velmi podrobným způsobem zabýval předmětem sporu. Poukázal jak na judikaturu Nejvyššího správního soudu (i Ústavního soudu) stran včasnosti zásahové žaloby i principů *de minimis*, tak i na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, která se zabývala problematikou práva na ochranu zdraví vězně i práva na ochranu důstojnosti vězně. K tomu řádně vysvětlil jak podobnosti, tak odlišnosti jednotlivých uvedených případů včetně posouzení intenzity tvrzeného zásahu. Zdejší soud je toho názoru, že argumentace krajského soudu je řádně a logicky odůvodněna, přičemž tyto závěry mají oporu jak ve správním spise, tak v platné právní úpravě. Zdejšímu soudu není zřejmé, v čem stěžovatel spatřuje nepřezkoumatelnost, neboť jeho námitky nepřezkoumatelnosti směřují do srozumitelných závěrů (a věcného posouzení), se kterými subjektivně není spokojen. Nejvyšší správní soud uzavírá, že z napadeného rozsudku jsou seznatelné úvahy krajského soudu, je z něj zřejmé, z jakých důvodů považoval žalobní námitky za nedůvodné a liché, a z jakých důvodů žalobu částečně odmítl a ve zbytku zamítl. Napadený rozsudek krajského soudu není nepřezkoumatelný.

[16] Podle § 84 odst. 1 a 2 s. ř. s. musí být žaloba podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo. Zmeškání lhůty nelze prominout.

[17] Podle § 85 s. ř. s. je žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.

[18] Předmětem sporu je, zda krajský soud postupoval správně, když žalobu podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. v části jednotlivých tvrzených jednorázových zásahů (dle podání ze dne 19. 8. 2022) odmítl pro opožděnost. Sporné je také to, zda se žalovaná dopustila nezákonného zásahu trvajících spočívajících v umístění do eskortní cely, v níž mělo dojít k ohrožení zdraví stěžovatele tím, že byl vystaven pasivnímu kouření a jeho důstojnosti tím, že sociální zařízení bylo nefunkční, nekryté a znečištěné.

[19] Z obsahu správního spisu se podává, že stěžovatel podal podnět krajskému státnímu zastupitelství i žádost o přezkoumání způsobu vyřízení tohoto podnětu. Posouzení krajským soudem se může jevit přísné, jak stěžovatel uvádí, nejedná se však o nezákonné posouzení ani o porušení práva na spravedlivý proces. Krajský soud nepochybil, pokud podnět vyhodnotil jako podnět proti trvajícím zásahům, nikoliv zásahu jednorázovému. Z jeho obsahu je zřejmé, že stěžovatel podává podnět týkající se pravidelné eskorty od roku 2014 za účelem soudních jednání, kdy je v eskortní cele vystavován pasivnímu kouření a nedůstojným podmínkám (viz č. l. 1 spisu Krajského státního zastupitelství v Brně). Argumentace stěžovatele, že nezná judikaturu Ústavního soudu rozlišující jednorázové a trvající následky, se jeví nepřipadnou. Ústavní soud ve své judikatuře uvádí, že zatímco u zásahů jednorázových (s trvajícím účinky) se objektivní dvouletá lhůta pro podání žaloby odvíjí od okamžiku provedení zásahu (a subjektivní od okamžiku, kdy se o tomu zásahu žalobce dozvěděl), v případě trvajících zásahů počíná subjektivní i objektivní lhůta k podání žaloby běžet každý den trvání tohoto zásahu znovu až do jeho ukončení (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, a ze dne 23. 5. 2019, sp. zn. IV. ÚS 1568/18). Vyjma zásahů ze dne 20. 8. 2020, 6. 5., 13. 5., 17. 6. a 24. 6. 2021 marně uplynula u všech ostatních objektivní dvouletá lhůta k podání žaloby. Zároveň u všech jednotlivých žalovaných zásahů uplynula lhůta subjektivní. Krajský soud nepochybil, pokud žalobu dle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. v rozsahu jednotlivých zásahů odmítl.

[20] Nadto, jak bylo shora uvedeno, podnět podaný ke státnímu zastupitelství se týkal pouze trvajících zásahů, nikoliv jednotlivých dílčích zásahů. V rozsahu jednotlivých zásahů tak navíc stěžovatel nevyčerpal veškeré jiné prostředky nápravy (jak předpokládá § 85 s. ř. s.), jimiž je podání odsouzeného žádající příslušné státní zastupitelství o dozor a žádost o přezkoumání způsobu vyřízení tohoto podání u nejbližšího vyššího státního zastupitelství (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 As 350/2020-36). V takovém případě by bez splnění podmínek předchozího bodu bylo nutné v této části žalobu odmítnout pro nepřipustnost ve smyslu § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

pokračování

[21] Ve vztahu k vystavování pasivnímu kouření na eskortních celách (a v této souvislosti též absenci piktogramu zákazu kouření) a nedůstojnému či nefunkčnímu hygienickému zařízení na těchto celách, zdejší soud uvádí, že krajský soud nepochybil, pokud žalobu v tomto rozsahu zamítl jako nedůvodnou. Ze spisového materiálu vyplývá, že v předchozím řízení se správní orgány velmi podrobně a důkladně zabývaly podmínkami, které v eskortních celách panují, přičemž ačkoliv připustily, že se nejedná o bezvadné prostředí, nedosahují tyto nedostatky takové intenzity, aby došlo k porušení § 2 ZVTOS.

[22] Nejvyšší správní soud nerozporuje, že vystavení jakékoliv osoby pasivnímu kouření může mít za určité situace vliv na její zdraví. Právní předpisy v obecné rovině upravují zákaz kouření ve věznici (mimo tomu určená místa). Pakliže by docházelo k porušování tohoto zákazu, jednalo by se ze strany vězně, který porušil svoji povinnost, o kázeňské provinění, nikoliv o nezákonný zásah žalované spočívající ve vystavení stěžovatele pasivnímu kouření. Tomu odpovídá i krajským soudem odkazovaná judikatura Evropského soudu pro lidská práva, podle které odpovědnost státu za porušení Úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod nevzniká, pokud je vězeň sice vystaven pasivnímu kouření, avšak na základě jeho stížnosti je zjednána náprava (rozsudek ze dne 16. 10. 2008 ve věci *Stoine Hristov proti Bulharsku*, stížnost č. 36244/02). Nelze přijmout tvrzení stěžovatele, že si nemohl stěžovat, neboť by mu takové udání mohlo způsobit potíže s ostatními vězni. Tyto skutečnosti při svých závěrech krajský soud zvažil i ve vztahu k diagnostikovanému astmatu, kterým stěžovatel trpí. Žalovaná provádí nepravidelné kontroly nad dodržováním povinností vězni, nicméně nelze na ní spravedlivě požadovat kontrolu v rozsahu nad rámec běžné, zákonem předvídané, kontroly. K absenci piktogramu sám stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že vězni jsou si vědomi, že v eskortních celách platí zákaz kouření, přesto toho nedbají. Žalovaná nemá povinnost takové piktogramy v okolí cel umisťovat, neboť zákon jí takovou povinnost neukládá (§ 8 odst. 1 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek). S ohledem na uvedené není ani zřejmé, jaký podpurný efekt by vyvěšení piktogramů zákazu kouření mělo, pokud si jsou všichni eskortovaní vězni zákazu kouření vědomi. K porušení ústavně zaručených práv vězně na zachování tělesné integrity by případně mohlo dojít v případech, kdy je vězeň – nekuřák přes svou stížnost nucen sdílet prostory s kuřáky. Současně se však musí jednat o situaci, kdy je vězeň vystaven pasivnímu kouření soustavně a dlouhodobě, popř. trpí vážnou nemocí, jejíž průběh je dle lékařských zpráv pasivním kouřením zhoršován.

[23] Ke stejnému závěru dospěl zdejší soud i při posuzování stavu sociálního zařízení. Judikatura Evropského soudu pro lidská práva zdůrazňuje, že přístup k řádně vybaveným a hygienickým zařízením má prvořadý význam pro zachování pocitu osobní důstojnosti vězňů. Ačkoliv je přístup k toaletám nezbytný, neboť hygiena a čistota jsou podmínkou pro zachování zdraví, to, že je sociální zařízení zašpiněné nebo dočasně nefunkční, soud bere zpravidla jako jednu z více okolností, které jej vedly ke konstatování porušení článku 3 Úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod (srov. rozsudek ze dne 8. 12. 2015 ve věci *Mironova a další proti Litvě*, stížnost č. 40828/12). Hygienickým podmínkám ve vězních se pak věnuje též relevantní softlaw – Evropská vězeňská pravidla [doporučení Výboru ministrů ze dne 1. 7. 2020 Rec(2006)2-rev] či pravidla OSN o minimálních standardech zacházení s vězněnými osobami (Pravidla Nelsona Mandely, příloha rezoluce Valného shromáždění OSN ze dne 17. 12. 2015, č. 70/175). Je třeba připustit, že z jedné

fotografie založené ve správním spise je zřejmé, že v době jejího pořízení nebylo sociální zařízení čisté. Z této jedné fotografie však bez dalšího nelze činit závěr o dlouhodobém stavu. Ostatní fotografie nasvědčují tomu, že je v celách udržována čistota. Je třeba pravidelně zajišťovat jeho úklid, který však nelze zajistit bez přetržky. Případným nezákonným zásahem přitom není samotný fakt, že sanitární zařízení je špinavé nebo nefunkční, ale skutečnost, že vězeňská služba tento stav v rozumné době neodstranila. Kromě toho stěžovatel neuvedl nic, co by soud mělo vést k závěru, že byla v takovém případě dosažena intenzita porušení § 2 ZVTOS (srov. též rozsudek velkého senátu, Evropského soudu pro lidská práva ze dne 26. 10. 2000 ve věci *Kudła proti Polsku*, stížnost č. 30210/96, § 91; nebo rozsudek téhož soudu ze dne 25. 10. 2005 ve věci *Fedotov proti Rusku*, stížnost č. 5140/02). Z tohoto důvodu krajský soud, ač připustil nevhodný stav sociálního zařízení, mohl po posouzení všech okolností dospět k závěru, že toto pochybení nedosahuje takové intenzity, aby se jednalo o nezákonný zásah. K tomu krajský soud sám provedl místní šetření, při něm nezjistil nefunkčnost sociálního zařízení ani jiné pochybení. Z žádného ze závěrů krajského soudu pak ani v nejmenším neplyne úvaha, že vězněné osoby nemají stejná práva na důstojnost jako osoby, které jsou na svobodě, což mělo být v rozporu se základními lidskými právy. Nejvyššímu správnímu soudu není zřejmé, proč stěžovatel k takovému závěru dospěl.

[24] S ohledem na to, že tvrzené zásahy nedosahovaly takové intenzity, aby mohly naplnit podmínky stanovené v § 82 s. ř. s., nemohlo dojít k naplnění principů *de minimis*. Ochranu proti nezákonným postupům lze poskytovat pouze tam, kde tyto zásahy představují reálný (významný) zásah do práv žalobce (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2020, č. j. 10 As 306/2019-20 a ze dne 15. 4. 2010, č. j. 4 As 71/2013-5).

[25] Lze tedy uzavřít, že se Nejvyšší správní soud s podrobnou argumentací a závěry krajského soudu plně ztotožňuje a ve výše uvedeném ji toliko doplňuje. V podrobnostech proto odkazuje na napadený rozsudek krajského soudu, neboť smyslem soudního přezkumu není opakovat již jednou vyřčené.

[26] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[27] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, již by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Ustanovené zástupkyni, Mgr. Kateřině Všetíčkové, se ve smyslu § 35 odst. 10 s. ř. s. přiznává odměna za zastupování spočívající ve dvou úkonech právní služby, kterými bylo převzetí a příprava zastoupení, včetně první porady s klientem, písemné podání ve věci samé - doplnění kasační stížnosti. Za jeden úkon právní služby přísluší podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, částka 3 100 Kč a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), tj. celkem 2 x 3 400 Kč. Celkem tedy odměna ustanoveného zástupce činí částku ve výši 6 800 Kč. Současně ustanovené zástupkyni přísluší náhrada hotových výdajů ve výši

pokračování

3 587 Kč (průměrná spotřeba 7,30 l/100 km při sazbě náhrady vozidla ve výši 5,20 Kč/km), jakožto náhrada za cestovní náklady spočívající v cestě ze sídla advokáta do Věznice Mírov a zpět (426 km) a náhrada za promeškaný čas za tuto cestu v délce 4 hodiny a 48 minut ve výši 1 000 Kč. Jelikož ustanovená zástupkyně není plátcem DPH, činí celková odměna spolu s náhradou hotových výdajů částku ve výši 11 387 Kč. Tato částka jí bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. června 2023

David Hipšr
předseda senátu